

Katedra dokumentární tvorby

Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské / magisterské

Autor/ka práce: Tereza Tara

Název práce: **ŽENA, MATKA, REŽISÉRKA** Tvůrčí seberealizace filmové režisérky na rodičovské dovolené

Posudek vedoucí/ho práce

Posudek oponenta/ky

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Petr Kubica, KDT FAMU

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce **Autorka zkoumá situaci režisérek na mateřské dovolené a možnosti jejich tvůrčí práce. Poznatky z hloubkových rozhovorů promítá do českých audiovizuálních institucí, které z druhé strany poměruje zahraniční praxí. Komplexní text uzavírají návrh změn parametrů institucí, které by režisérkám-matkám mohly pomoci.**

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu **Autorka pracuje s velkým množstvím pramenů, základem jsou hloubkové rozhovory s režisérkami a zástupci institucí.**

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu **Autorka se opírá o odbornou literaturu především v rovině metodologie („feminist research“), jako zdroje využívá zahraničních studií, vychází z dostupných diplomových a disertačních prací.**

Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol a jejich proporce **Práce je přehledně strukturovaná. Po osvětlení metodologického přístupu a zpřehlednění současného stavu bádání následují jednotlivé případové studie, jejichž analýza umožňuje definovat nové podpůrné nástroje. Jazyková a stylistická úroveň práce Odpovídající.**

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejeté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě) **Autorka cituje řádně, kontrola na plagiátorství v systému Theses ukázala 1% podobnosti se všemi nalezenými dokumenty.**

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava **Diplomová práce neobsahuje obrazové přílohy. Do textu jsou vloženy grafy a tabulky.**

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru **Diplomová práce souhrnně zpracovává problematiku mateřství, které ovlivňuje možnosti tvůrčího uplatnění. Jasně artikuluje problémy a hledá a nabízí**

řešení. V tomto smyslu může sehrát významnou roli v diskusi o nastavení českého filmového průmyslu.

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F)B

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nespĺňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namísto položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Jsou texty, které nejsou jen odbornou studií, ale také zápisem osobní zkušenosti, analýzou stavu institucí i manifestem, který na rovině osobní i společenské vyjadřuje vůli po změně. K takovým textům se jistě přiřadí i diplomová práce Terezy Tary, jež komplexně postihuje tvůrčí situaci dokumentaristek na mateřské dovolené a promítá ji do prostoru organizací nezbytných pro českou filmovou tvorbu, přičemž neustále referenčně informuje o situaci v zahraničí. V jistém smyslu se jedná o komplexní útvar, který vychází ze situace režisérky a matky, kterou autorka proměnila v soubor výzkumných otázek poučených feminismem jako perspektivou a zaměřených na vztah mezi tvůrkyní a institucemi, konkrétně filmovou školou, audiovizuálním fondem a veřejnoprávní televizí. S nimi se vydává za pěti spolužačkami, které jednu žitou zkušenost posouvají ke společně sdílené. Hluboké, velmi osobní a v řadě detailů výmluvné rozhovory jsou pozoruhodným svědectvím o tvůrčích možnostech žen s jedním a více dětmi, výpovědi o pracovitosti i osobních strategiích, které umožňují tvořit. Suma zkušenosti autorky a čtyř respondentek (pátá nakonec rozhovor neautorizovala) je s podporou průběžně uváděných výzkumných dat předpokladem jejího "jednání" se zástupci institucí, dvěma ženami a jedním mužem, kteří způsobem sobě vlastním popisují aktuální pozici a možnosti žen v organizacích, které zastupují. Autorčina analýza je pak mostem mezi množstvím konkrétních poznatků a shrnutím podpůrných nástrojů, s nimiž se jako s inspirací obrací jak ke kolegyním režisérkám, tak na instituce. V závěru pak autorka poukazuje na jistý rozpor mezi zkušeností režisérek a postojem institucí, které "snadno podléhají iluzi o genderové rovnosti," a vyzývá k dialogu mezi režisérkami a institucemi. Onen rozpor může vyplývat z ne vždy jasně artikulovaného rozdílu mezi režisérkou a režisérkou-matkou. Tato nedůslednost vede k tomu, že instituce (především v shrnujících datech) argumentují celkovým počtem žen (tvůrkyň, pedagožek, úřednic), ty jsou ale často bezdětné (a je jedno zda nezlomitelností osudu či vlastním rozhodnutím) nebo jsou ve věku, kdy mají děti odrostlé a mohou se plně věnovat své práci. Režisérka ale zastupuje především ty ženy, které jsou aktuálně matkami malých dětí, a jsou tedy v té nejtěžší situaci, která tvorbu zbrzdí nebo dokonce může vést k rezignaci na ni. Důsledně obsáhnout toto téma by tedy znamenalo vést rozhovory i s těmi studentkami či absolventkami, pro které mateřství znamenalo částečné nebo úplné přerušení tvůrčí práce. Jan tak je možné úplně popsat určující momenty, které tvorbu režisérek na mateřské

dovolené omezují nebo znemožňují a následně společně s institucemi hledat možnosti, které jim jejich složitou situaci pomůžou překlenout. I přes tuto výhradu považuji předloženou práci za v mnoha ohledech mimořádnou a navrhuji hodnocení B.

Datum: 4.9.2021

Podpis: